

zaaknummer 2012 T 871

19 september 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

wijlen **[naam]**,

geboren op [datum], overleden op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tijdens zijn leven lid van de Congregatie Broeders van Liefde.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 17 februari 2014. Op 12 juni 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Provinciaal Overste van de Congregatie.

Op 9 september 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn partner mevrouw [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht.

Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. T.W.H.M. Weller.

Namens de Congregatie is verschenen [naam], Provinciaal Overste. [naam]

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. In de eerste klas van de lagere school ([naam]school in [plaats]), klager was zeven jaar oud, had hij les van aangeklaagde. Aangeklaagde was de held van klager. Hij was erg aardig tegen klager en klager deed zijn best om nog aardiger gevonden te worden door aangeklaagde. Op enig moment kreeg klager bijles van aangeklaagde. Hoe deze bijles tot stand is gekomen weet klager niet. Wel herinnert hij zich dat hij het fijn vond om bijles te krijgen, omdat hij daardoor nog meer aandacht kreeg.

Tijdens de bijles mocht klager bij aangeklaagde op schoot zitten. Klager vond dit fijn, te meer omdat hij deze vorm van aandacht van huis uit niet gewend was. Maar vervolgens ging aangeklaagde met zijn hand van achteren in de broek van klager, betastte zijn anus en stopte er een vinger in. Klager raakte verkramp. Dit vond hij helemaal niet fijn, maar hij durfde niets tegen aangeklaagde te zeggen. Deze gebeurtenis vond plaats in het klaslokaal waar klager bijles kreeg. Ook heeft aangeklaagde een keer tijdens een busreis, vermoedelijk in verband met een schoolreisje, klager bij zich op schoot genomen en zijn anus betast door zijn

hand van achteren in de broek van klager te doen. Klager herinnert zich met name dat hij erg bang was dat de andere kinderen dit zouden merken.

Hoe vaak aangeklaagde klager heeft betast en met zijn vinger in de anus van klager is binnengedrongen, weet klager niet. Klager vermoedt dat dit meerdere malen is gebeurd. Immers, bijles heeft doorgaans vaker dan één keer plaats. Echter enkel de twee situaties zoals hiervoor omschreven heeft klager nog helder op zijn netvlies..

2.2. Als gevolg van het misbruik door aangeklaagde ervaart klager een groot gevoel van schaamte, is onzeker en heeft geen vertrouwen in mensen. Klager is altijd erg bang geweest dat zijn kinderen hetzelfde zouden meemaken. Zo kan klager zijn kinderen maar met moeite aan anderen toevertrouwen. Klager voelt zich snel bedreigd en voelt zich vaak ellendig. Ook heeft hij nog vaak nachtmerries over hetgeen hem destijds door aangeklaagde is aangedaan. Het seksueel misbruik door aangeklaagde heeft zijn gezinsleven wezenlijk beïnvloed.

Ook kan klager zijn grenzen niet aangeven wat tot gevolg heeft dat mensen makkelijk misbruik van hem maken. Wanneer klager in een nare situatie terecht komt, raakt hij buiten de werkelijkheid; in een soort trance.

Door de angsten en spanningen die klager zijn hele leven al ervaart, heeft hij nooit kunnen werken.

Lange tijd heeft klager gedacht dat hij de enige was. Hij durfde niet te vertellen wat hem overkomen was, omdat hij dacht dat mensen niet zouden geloven dat hij door een geestelijke zou zijn misbruikt. Toen het seksueel misbruik binnen de R.K.-Kerk in de Verenigde Staten 16 jaar via de media bekend werd, is klager in een diep gat gevallen. Hij realiseerde zich dat hij niet de enige is. Pas in mei van dit jaar heeft klager de moed gevonden om met lotgenoten in contact te treden. Klager is blij dat hij dit wel gedaan heeft en ervaart deze contacten als grote steun.

2.3. Klager wenst erkenning te ontvangen voor het leed dat aangeklaagde hem heeft aangedaan, zodat hij de gebeurtenissen kan verwerken. Daarnaast verzoekt klager financieel gecompenseerd te worden.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Provinciaal Overste heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat aangeklaagde onder meer in de schooljaren 1963/1969 als onderwijzer bij [school] in [plaats] werkzaam was, hetgeen overeenstemt met de periode waarin het seksueel misbruik volgens klager heeft plaatsgevonden.

In de archieven zijn geen aanknopingspunten gevonden waaruit kan worden afgeleid dat aangeklaagde op enigerlei wijze onjuist gedrag vertoonde. Ook uit het onderzoek van de Commissie Deetman is niets naar voren gekomen waaruit kan worden afgeleid dat aangeklaagde zich schuldig zou hebben gemaakt aan seksueel misbruik.

Het aangedragen steunbewijs in de vorm van een reeds gegrond verklaarde klacht, is niet identiek met de klacht van klager, aldus de Provinciaal Overste. Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen redenen

heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Wanneer de klacht van klager aannemelijk wordt geacht, zijn excuses op zijn plaats. De Provinciaal Overste heeft voorgesteld om met klager in gesprek te treden, zodat alles uitgesproken kan worden, hetgeen voor opheldering en opluchting kan zorgen.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 50 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Aangeklaagde heeft in ieder geval twee keer klagers blote billen betast en een vinger in zijn anus gestopt. Klager heeft ten aanzien van de frequentie kenbaar gemaakt dat hij niet uitsluit dat hij vaker dan twee keer door aangeklaagde seksueel is misbruikt. Hij heeft hieraan echter geen herinnering. Gelet op het karakter dat een bijles doorgaans heeft, acht de Klachtencommissie het evenwel aannemelijk als klager stelt dat hij vaker dan de twee door hem beschreven momenten door aangeklaagde seksueel is misbruikt.

De Klachtencommissie is in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld overtuigd geraakt van de aannemelijkheid van zijn verhaal. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door een schriftelijke verklaring van de partner van aangeklaagde. Hierin schrijft zij dat zij al 29 jaar samen is met klager en reeds in het begin van hun relatie op de hoogte is geraakt van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde, hetgeen hun (gezins)leven al die tijd tekent. Ter zitting heeft zij verklaard dat zij ongeveer drie jaar na het begin van hun relatie door klager is ingelicht over het seksueel misbruik toen klager op de lagere school zat.

Voorts wordt de klacht van klager ondersteund door een reeds gegrond verklaarde klacht jegens aangeklaagde, bij de Klachtencommissie bekend onder nummer 2013W1070. Het misbruik in deze zaak vond eveneens plaats op de [school] in [plaats] en bestond onder meer uit het betasten van de betreffende klager terwijl deze bij aangeklaagde op schoot zat, maar ook uit het anaal binnendringen in het lichaam van de betreffende klager.

Een en ander in onderlinge samenhang gezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is

geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas zes jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie Broeders van Liefde de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 september 2014 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. N.A.M. van Beelen en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.